

Tiga identiti *Komburongo* dalam kepercayaan tradisional etnik Tobilung di Sabah

ABSTRACT

Sebahagian kecil daripada etnik Tobilung yang menetap di daerah Kota Belud, Sabah masih pegang kepada kepercayaan tradisional yang diwarisi secara turun-temurun. Mereka percaya kepada pelbagai jenis semangat baik dan jahat. Salah satu semangat baik yang dipercayai mereka ialah *komburongo*, iaitu subjek kajian ini. Permasalahan yang timbul adalah *komburongo* mempunyai tiga identiti yang berbeza, iaitu sebagai sejenis tumbuhan, sebagai alat ritual dan sebagai semangat pembantu. Tanpa memahami ketiga-tiga identiti ini, maka seseorang tidak memahami kaitan antara ketiga-tiganya. Oleh itu, tulisan ini memberi tumpuan menganalisis ketiga-tiga identiti *komburongo* yang berkait dengan kepercayaan turun-temurun etnik Dusun Tobilung. Bagi mengumpul data kajian, kerja lapangan telah dijalankan di enam buah kampung yang didiami oleh etnik Dusun Tobilung. Kajian ini berasaskan prinsip *grounded theory*. Data kajian yang berkait dengan kepercayaan etnik Tobilung terhadap *komburongo* dianalisis secara interpretasi dan disokong oleh bahan kajian yang lepas. Hasil analisis mendapati *komburongo* mempunyai tiga identiti yang berbeza namun saling berkait, iaitu sebagai sejenis tumbuhan (jerangau), alat ritual dan semangat pembantu. Hasil analisis juga mendapati *komburongo* memainkan pelbagai fungsi dalam kepercayaan etnik Dusun Tobilung. Mereka memohon bantuan daripada semangat *komburongo* untuk menyelesaikan masalah kerohanian dan fizikal. Kajian ini penting bagi menonjolkan identiti *komburongo* dan juga kaitannya dengan kepercayaan turun-temurun etnik Tobilung.